దౌర్జన్యం

"ఎక్కణ్ణించి - అమ్మాయీ?"

"…. విజయనగరం"

"అంటే?"

"………"

"ప్రభాకరం బావా?"

"కాదు"

"జనార్దనం"

"ఉహూ"

"చిన్నమామయ్య గాబోలు.. ఏమంటాడు"

"ఏమీ అనడు"

కోపం వచ్చింది. "బొంకులు దిబ్బమీద ఎవడో 'కోన్‌కిస్కా' - ఎవడైతే ఎవడిక్కావాలి? కాకపోయినా ఈ చదువుకున్న ఆడపిల్లలికి మరీ ఒచ్చింది. కాస్త పెద్దాపిన్నా - తారతమ్యం - బొత్తిగా నశించింది. వాళ్ళను అని ఏంలాభం - ఈ కొరివితో తల గోక్కున్నాం. అనుభవిస్తున్నాం. బాగుందమ్మా - బాగుంది. దేశంలో ఆర్షవిద్య నశించగానే కట్టుబాట్లూ నశించాయి" సీతారామయ్యగారు వేదధర్మహాని కోసం ఒక్కసారి విలపించి, తన మామూలు కోర్టు వ్యవహారపు కాగితాల్లో పడ్డారు. సరస్వతి అందుకుంది. "అన్నయ్యా, ఆ దస్తావేజు ఎప్పుడు ఎందుకు రాసింది?"

"నీకు తెలియదు"

"ఐనా చెప్పిచూడు - "

"నాకు కోపం తెప్పించకు - నీ ధోరణి ముదిరిపోతోంది. నీకు ఈ మాలచదువు చెప్పించి నా కొంపమీదకు నేనే తెచ్చుకున్నాను".

"తల నున్నగా చేయించి, బిందె ఇచ్చి నూతికి పంపకపోయావూ - నీ మతం - నా ఆస్తీ అన్నీ సురక్షితంగా నిలుచును"

"ఆ పొరపాటుకే ఇప్పుడు చింతిస్తున్నాను"

"పొరపాటు చేతనైనా నువ్వు ఒక్క సత్కార్యం చేసినందుకు నేను పొంగిపోతున్నాను. మీ దౌర్జన్యాలు కొన్నైనా చూడడానికి నా కన్ను తెరిపించి పుణ్యం కట్టుకున్నావు. అదే పదివేలు"

"చాలించు పాండిత్యం"

"కదిపింది నువ్వు"

2

ఏమిటో తిక్కగా వుంది. సరస్వతి చరచర మేడమీదకు వెళ్ళి ఒక సోఫాలో చదికిలబడి కిటికీలోంచి దూరంగా కనబడే కొండలనూ, ఆకాశపు నీలాన్ని చూస్తోంది. "ఈ చిన్న విషయానికి అన్నయ్య ఎంత రగడ పెంచాడు! నాకో స్నేహితుడు ఉత్తరం రాస్తే అది అతనికి చూపించాలట. తన ఉత్తరాలు నాకు చూపిస్తున్నాడా? చెడిపోతానని భయమా? అంటే తనకు, తలవంపులు - ఫలానాయన చెల్లెలు... కులానికి మచ్చ. ఆ కుల గౌరవం కాపాడే బాధ్యత నాకే ఒదిలిపెట్టగూడదూ? ఉహూం పనికిరాదు. ఆడది తప్పు చేస్తుంది. మగవాడు కాపాడాలి. ఇదీ వారి సిద్ధాంతం.

చిన్నన్నయ్య కలకత్తాలో స్వేచ్ఛగా ఒక బంగాళీ పిల్లను చేరదీసి దాని కూడు తిని వస్తే అన్నయ్య కులమర్యాద చెడలేదు.

ఎందుచేత? అతను సాటి మగవాడు. ఫర్వాలేదు. నేను ఆడదాన్ని ఎప్పటికీ 'మైనార్టీ' తీరనిదాన్ని.

ఈ చదువును తిడతాడు. పిచ్చివాడు. మహాప్రవాహంలా వచ్చిపడే ఈ నాగరికతను కొత్త ఊహల్ని ఏం చేస్తాడు? ఎన్నాళ్లు కన్ను కప్పగలడు? సనాతన మతాన్నీ వేదాన్ని పొగుడుకుంటూ తిరిగి నవనాగరికతను, సిద్ధాంతాల్నీ తిడతారు. మళ్ళా కొడుకులకు ఇంగ్లీషు చదువు తప్పదు. మొదటినుంచీ 'మిల్టన్' పేరు విన్నవాడు వాల్మీకిని ఎట్లా పొగుడుతాడు? లేదని తగాదా పెట్టే మూర్ఖులను చూస్తే నవ్వొస్తుంది. వీళ్లను ఏడిపించడానికైనా తిరుగుబాటు తేవాలనిపిస్తుంది" చేతిలో కవరు జారి టక్కున కిందపడడంతో ఆలోచనా ప్రవాహం అటు తిరిగింది.

ఈ స్నేహం ఎంత చిత్రమైంది! కిందటి వేసంకాలం సెలవుల్లో చిన్న మామయ్యకు జ్వరంగా వుందని తెలిసి అమ్మా, నేను విజయనగరం వెళ్ళడమేమిటి? అప్రయత్నంగా ఈ 'జోసెఫ్' కనబడ్డం - మైత్రీ - ఏమిటి? తలచుకుంటే నాకే నవ్వు వస్తుంది.

కన్ను మూసుకుంటే ఆ దృశ్యం కళ్లల్లో తిరుగుతుంది.

చిన్న మామయ్యను విజయనగరం పెద్ద హాస్పిటల్‌లో చేర్చారు. సుమారు 15 రోజుల నుంచి అతను బాధపడుతున్నాడు. డాక్టర్లు ప్రమాదం తప్పిందన్నారు. అమ్మా, నేనూ, ప్రభాకరం ఒకరు విడిచి ఒకరం మామయ్యను కనిపెట్టుకుని వుండేవాళ్లం. మామయ్యను చేర్చిన వారం రోజులకు ఒక కాలేజీ విద్యార్థిని నలుగురు విద్యార్థులు తీసుకువచ్చి హాస్పిటల్‌లో చేర్చారు. న్యుమోనియా జ్వరం అతనికి. రెండు ఊపిరితిత్తులూ చెడ్డాయి. మామయ్య గదిలోనే అతని 'బెడ్' కూడా. కాలేజీ విద్యార్థులు చుట్టపు చూపుగా టిప్‌టాప్‌గా చూడడానికి వచ్చి కాస్త కాలుమోపి తియ్యని మాటలాడి చక్కా పోయేవారు పగలు. ఎట్లాగో గడిచేది.

రాత్రి బండరాయిలా కదిలేది కాదు. పాపం అతడు ఒక్కడూ ఆ క్రిష్ణయ్యను కనిపెట్టుకుని వుండి, అతని పెదాలకు లాలనగా మందు అందించి బట్టకప్పి, గాభరాపడుతూంటే డాక్టర్ల దగ్గిరకు పరిగెత్తి - పాపం ఎంత బాధపడేవాడు!

ఒకొక్కరోజు, నేనొకర్తనూ చాలాసేపు మామయ్యను కనిపెట్టుకొని వుండేదాన్ని. అతడొక్కడూ అతన్ని. కొంచెం క్రిష్ణయ్యకు నిద్రపడితే ఏ ఇంగ్లీషు నావెలో చదువుదామని తీసేవాడు. నాలుగు పుటలు చదివేసరికి అతడు మొర్రోమని ఏ బాధతోనో కదిల్తే ఇతడు పుస్తకం గిరవాటు పెట్టి అతని దగ్గరగావెళ్లేవాడు.

ఒకసారి మామయ్యకు శోష వచ్చిది. అమ్మ పాలకోసం వెళ్లి రాలేదు. ఏమీ తోచక కంగారుపడుతున్నాను. డాక్టరుతో చెబుదామని పరిగెత్తాను. కనిపించలేదు. తిరిగి వచ్చాను,

జోసెఫ్, మామయ్యకు తమ ఫ్లాస్క్‌లోని పాలు నెమ్మదిగా తాగిస్తున్నాడు. ఎంత దయ! మానవత్వం! అతను భగవంతుడులా కనపడ్డాడు.

"ఎంత పని చేశారు.... క్రిష్ణయ్యగారికి కావలిస్తే..." ఆత్రంగా అన్నాను.

చిరునవ్వుతో "అమ్మగారు తెస్తారుగా" అంటూ వెళ్లాడు.

"అమ్మ అప్పుడే రాదేమో" అన్నాను.

"పరిగెత్తి కాఫీ హోటల్లోనుంచి తెస్తాను. ఆగుతుందా?" అన్నాడు.

అతని ఔదార్యానికి, స్నేహబుద్ధికి ముగ్ధురాలనైపోయాను. అతని పొందిక - తెలివి,

చూడగా నాకతనిమీద అపార గౌరవం కలిగింది.

రోజూ ఏవో కొత్తకొత్త పుస్తకాలు తెచ్చేవాడు ఇంగ్లీషు – తెలుగు పత్రికలు. చనువుగా తీసి చదివేదాన్ని. ఏవో తన ఆశలు భవిష్యత్తులు 'చెప్పేవాడు ఆ వాచ్చీరాని తెనుగు పలుకుబడితో. ఇంగ్లీషులో పిడుగు. నిజానికి నన్ను చిత్రంగా ఆకర్షించాడు. క్రైస్తవుడని జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా మనస్సుకు వికారంగా వుండేది.

మరి నాలుగు రోజులు గడిచాయి. పాపం కృష్ణయ్య దక్కలేదు. జోసెఫ్ దొర్లి ఏడ్చాడు. అతని నల్లని కళ్ళవెంట ఏకధారగా ముత్యాలదండ తెగినట్టు రాలిన కన్నీళ్ళు ఇప్పటికి మరపురావు.

అతడు తుదిగా వెళ్ళిపోతూ ఇక్కడ ఒక గొప్ప స్నేహితుణ్ణి పోగొట్టుకున్నాను. ఇంకో ఉత్తమ స్నేహితుల్ని సంపాదించాను. మన జీవనయాత్రలు ఎంత చిత్రమైనవి! అని నమస్కరించి చిరునామా తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. పాపం మరిచిపోలేక ఈ 'క్రిస్‌మస్ గ్రీటింగ్స్' పంపాడు.

అన్నయ్య దీనికెంత రాద్ధాంతం చేశాడు! చూపిస్తే ఏముంది? మూస్తే అంతా అనుమానమే. తెరచితే ఏమీలేదు. నీడ తొక్కుకు భయపడే వాళ్ళను చూస్తే ఏడిపించబుద్ధి – పెద్దలయింది, పిన్నలయింది–

3

"హరీ!"

"ఓయ్"

" 'అమృత్'లో ఏమిటీ?"

"విప్రనారాయణ"

"పోనీ – 'హనుమాన్'లో"

"ఇల్లాలు"

"దానిల్లు బంగారంగానూ"

"కృష్ణాలో సక్కుబాయి"

"అక్కరలేదు"

"తెలుగు సినిమా అక్కర్లేదని చెప్పగూడదూ"

"ఒక్కమాటా? కావలిస్తే పదిమాట్లు చెబుతాను"

"అభిమానం లేకే మన జాతి ఇలా కుంగిపోతోంది"

"అమ్మ విషమిస్తుంది అభిమానించి తాగు"

"టైమయిపోతోంది... 'జయా'లో ఏమిట్రా!"

"విద్యాపతి"

"అమ్మయ్య.. బతికించావు..."

"షష్టిషోకి రెడీ... వంటయిపోయింది"

"హరీ!"

"బాబోయ్ అన్నయ్య" అని హరి నాలిక కరుచుకుని నక్కాడు.

"సరస్వతీ!"

"ఊఁ"

"ఎక్కడికేమిటి సన్నాహం?'

"సినిమాకి... మంచి ఫిల్ము వచ్చిందిట"

"మంచివి రానిదెపుడూ?"

"అడగ్గానే నువ్వు పంపిందెప్పుడు?"

"అమ్మా, వీటివల్ల పుణ్యమా పురుషార్థమా? అమ్మకు కాస్త భాగవతం చదివి వినిపించ రాదూ"

"అన్నయ్యా ఇహంకంటె పరం మీద నీకెక్కువ ఆసక్తి. నాకు వినోదాల మీదనుంచి బుద్ధి ఇంకా విరగలేదు. అమ్మకు నువ్వు వినిపించు."

"వాడికి పరీక్షలు - చదువుకోనివ్వవన్నమాట - "

"అస్తమానూ చదివితే అసలు మతిపోతుందని - ఈరోజు 'సినీమావళి' సంపాదించి తెచ్చినవాడు వాడే"

"మీ యిష్టమొచ్చినట్టు ఏడవండి"

"త...థా...స్తు"

4

"హరీ!"

"ఆఁ"

"రత్నావళి తెనిగింపు నాటకమైనా చదివావూ?"

"లేదక్కా"

"అందులో దీనిలోలాగే మొట్టమొదట్నే అద్భుతమైన వసంతోత్సవం వచ్చి మన్ని పరవశుల్ని చేస్తుంది."

"ఛాయాదేవి ప్రేమ నటన ఎంత చక్కగా వుందో చూశావా?"

"అబ్బాయీ - ఈ మాట చెవిలో మోగడం లేదూ? కవి వెనకాల అనూరాధ వస్తూంటే రాజు అన్నది - కవికేసాథ్ కవితా భీ ఆగయా"

'హిందీ వాళ్ళు ఎంత శ్రద్ధ చేస్తారక్కా - కళకోసం - "

"తెనుగువాళ్లూ చేస్తారు - 'పావలా' కోసం"

ఈ సంభాషణా వేగంలో ఒక మలుపు తిరిగారు. ఒక యువకుడు సందేహిస్తూ వీరిని సమీపించి అన్నాడు.

"అబ్బ వెతగ్గా వెతగ్గా ఇక్కడ కనబడ్డారు" సరస్వతి హఠాత్తుగా ఆగి చూచింది.

"ఇదిగో - 'జోసెఫ్' ఎన్నాళ్లకు! రాజమండ్రి వచ్చి ఎన్నాళ్లయింది! ఏదైనా ఉద్యోగం దొరికిందా? మీరు క్రిస్‌మస్‌కు పంపిన కవరు అందింది. థాంక్యూ -"

"నిన్న వచ్చాను ఇక్కడికి - మీ పేరేగాని మీ అన్నగారి పేరు తెలియదు. ప్రయత్నించాను కనిపెట్టలేకపోయాను. రేపు మళ్లా ప్రయాణం. ఏమీ తోచక సినీమాకు వచ్చాను. ఈవిధంగా మిమ్మల్ని చూచాను, చాలా సంతోషం"

"ఇతను మా తమ్ముడు. పేరు శ్రీహరిరావు. స్కూల్ ఫైనల్ చదువుతున్నాడు. తమ్ముడూ - ఈయన మన స్నేహితులు జోసెఫ్ బి.ఏ. గారు. చాలా స్నేహపాత్రులు"

ఉభయులకూ పరిచయం చేసింది. జోసెఫ్ కొంతదూరం నడిచి తాను ఇంకోతోవంట వెళ్లవలెనన్నాడు. శ్రీహరి గోదావరి గట్టున హాయిగా వెన్నెట్లో నడిచి వెళ్ళుదామన్నాడు. బయలుదేరాను. గోదావరి గాలి రివ్వున విసురుతోంది. కొంతదూరం నడిచాక, హరి "అక్కా! ఇక్కడ నా క్లాస్‌మేట్ ఒకడున్నాడు. పుస్తకాలు రెండు తెచ్చుకువస్తాను. నడుస్తూ ఉండు" అని పక్క వీధిలోకి తప్పుకు వెళ్లాడు. సరస్వతి జోసెఫ్‌తో ఏదో లోకాభిరామాయణం మాటాడుతోంది. అతడు మెల్లగా వింటూ ఆమెతో నడుస్తున్నాడు. ఎరిగున్న ఆడవాళ్లూ మగవాళ్లూ ఇద్దరు ముగ్గురు వింతగా చూచి వెళ్లారు. వారు గుర్తించలేదు.

తాను వెళ్లవలసిన సందు దగ్గర జోసెఫ్ ఆగి కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా నమస్కరించి వెళ్లాడు. సరస్వతి సస్నేహంగా సెలవు పుచ్చుకుని ఇంటికి బయలుదేరింది.

"ఎవరది?"

"నేను అన్నయ్యా!"

"గుమ్మంలో కాలుపెట్టడానికి వీలులేదు"

"ఎందుచేత?"

"సిగ్గులేదూ?"

"కాలేజీలో చేరగానే పోయింది - నీ దయవల్ల - లేకపోతే ప్రతి మొగశుంఠ దగ్గరా

తలవంచుకోవలసి వుండేది. ఈ ఇంగ్లీషు చదువు రక్షించింది".

"ఆ వెధవ.. ఏడీ?"

"ఇంకో పునిస్త్రీ దగ్గరికి వెళ్లాడు"

"తెలిసిందిలే"

"ఏమిటి?"

"నా వంశం గంగలో కలిపావు - నా పేరు బుగ్గిచేశావు. నన్ను గుడ్డి వెధవని చేస్తున్నావు - ఇక నడువు -"

"అన్నయ్యా మతిపోయిందా?"

"తలవంపులు"

"కాదు. లేదు. చాలా పొరబడుతున్నావు. ఇంతవరకూ నేనెట్టి అప్రతిష్ఠ కలిగించే పనీ చెయ్యలేదు. అది నీ గౌరవం కోసం కాదు. నా వ్యక్తి గౌరవంకోసం. మన సాంఘికాచారాలకు కొన్నిటికి నేను విరుద్ధంగా నడిస్తే నడిచి వుండవచ్చు. కాని అంతరాత్మ శుద్ధిగా ఎవరికీ లొంగలేదు. నా మాట నమ్ము" నిశ్చలంగా అంది.

"ఆడదాన్ని ఎవడు నమ్మమన్నాడు? కళ్లారా చూచినవాళ్లు చెప్పారు. నా ఇంట్లో ఉండతగవు. నీ ఇష్టం ఒచ్చిన చోటికి వెళ్లు. కావలిస్తే - నీ డబ్బు నీకు పారేస్తాను. మరి నా గుమ్మం ఎక్కకు - " సీతారామయ్య గారు లేచి నించున్నారు ఒక నిశ్చయంతో.

"ఈ భవనం కట్టిన ఆయన నీ ఒక్కడికే తండ్రిగాడు. నాకూ తండ్రే. కాని ఈ దరిద్ర హిందూధర్మం మగజాతికి కొమ్ములు తొడిగి ఆడజాతిని అణగదొక్కింది. ఔను ఈ భవనం నీది. నీ తండ్రి కట్టాడు. నాకు హక్కులేదు. నేను వెడుతున్నాను. ఇంతవరకూ అంత శ్శుద్ధిగా నేనెట్టి పాపం చెయ్యలేదు. ఇంక మూర్ఖమైన నీ మతాన్ని - ఆచారాన్ని ధిక్కరించి కసి తీర్చుకోవడం కోసం ఒక క్రైస్తవ మిత్రుణ్ణి పెళ్లాడతాను. తలుపు వేసుకో".

వెళ్లిపోయింది.

●●●